

Conclusies van de Raad van 10 mei 2010 over de bijdrage van cultuur aan regionale en lokale ontwikkeling

(2010/C 135/05)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN

- de politieke achtergrond, waarnaar in de bijlage bij deze conclusies wordt verwezen,
- de uitdagingen, zowel op economisch als sociaal vlak, waarmee de Europese Unie wordt geconfronteerd, en de behoefte aan een Europese strategie om deze uitdagingen aan te gaan,
- de intrinsieke waarde van cultuur en haar belang als cruciaal aanjager van een concurrerende, innovatieve en inclusieve markteconomie en als factor van sociale cohesie,
- de bijzondere culturele rijkdom en diversiteit van de regio's en de steden van Europa, die te danken is aan het feit dat zij dicht bij de behoeften van de burgers en de lokale belanghebbenden staan, en aan hun rol als platform voor de economische, sociale en territoriale cohesie,
- de bijdrage van cultuur en van de culturele en creatieve bedrijfstakken aan de lokale en regionale ontwikkeling, doordat zij de aantrekkelijkheid van de Europese regio's vergroten en leiden tot de ontwikkeling van duurzaam toerisme, het scheppen van nieuwe werkgelegenheidskansen en innovatieve producten en diensten, en bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe vaardigheden en competenties.

IS HET EENS OVER HET VOLGENDE

- er bestaat een evident verband tussen cultuur, creativiteit en innovatie als bijdragen tot maatschappelijke en economische vooruitgang. Daarom is het van essentieel belang dat de bijdrage van cultuur, in het bijzonder van de culturele en creatieve bedrijfstakken, tot de „Europa 2020-strategie” voor slimme, duurzame en inclusieve groei, wordt geconsolideerd.

IS VAN OORDEEL DAT HET VOOR EEN GROTERE BIJDRAGE VAN CULTUUR AAN DE LOKALE EN REGIONALE ONTWIKKELING NODIG IS DAT

- cultuur wordt geïntegreerd als strategisch en horizontaal element in het Europees en nationaal beleid voor de maatschappelijke en economische ontwikkeling van de Europese regio's en steden,
- strategische investeringen in cultuur en in de culturele en creatieve bedrijfstakken, met name het mkb, op lokaal en regionaal niveau worden aangemoedigd, met het oog op de totstandbrenging van creatieve en dynamische samenlevingen,

- de bijdrage van cultuur aan duurzaam toerisme wordt bevorderd, als vitaal element om plaatsen en regio's aantrekkelijk te maken en voor economische ontwikkeling, alsmede als middel om het belang van het cultureel erfgoed in Europa onder de aandacht te brengen,
- bij de besluitvorming een duidelijker besef aanwezig is van lokale en regionale beleidsmaatregelen ter ontwikkeling van nieuwe competenties door middel van culturele en creatieve activiteiten die zijn toegesneden op de huidige, snel veranderende omstandigheden, zodat nieuwe vaardigheden worden ontwikkeld, het menselijk kapitaal wordt verbeterd en maatschappelijke cohesie wordt gestimuleerd,
- grensoverschrijdende, transnationale en interregionale culturele initiatieven bevorderd worden met het oogmerk banden te scheppen tussen de verschillende volken en regio's van Europa en de economische, sociale en territoriale cohesie te versterken.

WIJST, MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL, DE VOLGENDE PRIORITEITEN AAN

1. Het opnemen van cultuur in het lokale en regionale ontwikkelingsbeleid

De lidstaten en de Commissie wordt verzocht:

- a) de rol van cultuur in geïntegreerde lokale en regionale ontwikkelingsbeleidsmaatregelen te versterken, onder meer op het gebied van infrastructuur, stadsvernieuwing, diversificatie van het platteland, diensten, ondernemerschap, toerisme, onderzoek en innovatie, verbetering van het menselijk kapitaal, sociale insluiting en interregionale samenwerking,
- b) de verticale en horizontale synergieën tussen de culturele sector en andere sectoren, alsmede de partnerschappen tussen publieke en particuliere belanghebbenden, te verbeteren,
- c) steun te bieden voor een wetenschappelijk onderbouwde aanpak van culturele investeringen op lokaal en regionaal niveau, met gebruikmaking van evaluatie- en effectbeoordelingsinstrumenten,
- d) intensievere samenwerking en uitwisseling van beproefde methoden tussen lidstaten, Europese regio's, steden en belanghebbenden te bevorderen,
- e) voorlichtings- en bewustmakingscampagnes betreffende de bijdrage van cultuur tot de lokale en regionale ontwikkeling te bevorderen,

f) een beter inzicht aan te kweken in het regelgevingskader en in de uitvoeringsprocedures van de cohesiebeleidsinstrumenten, waarbij de culturele belanghebbenden in zowel de publieke als de particuliere sector, met inbegrip van het maatschappelijk middenveld, specifiek worden betrokken, zodat degenen die verantwoordelijk zijn voor het lokaal en regionaal ontwikkelingsbeleid zich sterker bewust worden van de culturele dimensie.

De lidstaten wordt verzocht:

- a) culturele belanghebbenden in een geïntegreerde bottom-up benadering te betrekken bij programma's voor lokale en regionale ontwikkeling, in voorkomend geval ook in het kader van het Europees cohesiebeleid,
- b) lokale en regionale autoriteiten te betrekken bij de uitvoering van de Europese agenda voor cultuur, zodat het cultuurbeleid beantwoordt aan de verwachtingen en behoeften van de Europese regio's en steden,
- c) geïntegreerde lokale ontwikkelingsstrategieën te stimuleren ter compensatie van geografische verschillen tussen burgers voor wat betreft de toegang tot de cultuur.

De Commissie wordt verzocht:

- a) beproefde methoden op Europees niveau te verzamelen en te verspreiden en instrumenten te ontwikkelen voor de verspreiding van informatie op Europees niveau.

2. Bevordering van een gunstig klimaat op lokaal en regionaal niveau met het oog op een betere ontwikkeling van de culturele en creatieve bedrijfstakken, met name het mkb

De lidstaten en de Commissie wordt verzocht:

- a) de instrumenten van het cohesiebeleid en andere relevante financieringsprogramma's beter te benutten, teneinde de steun voor de culturele en creatieve bedrijfstakken te optimaliseren, mede door de toegang tot informatie over financieringsmogelijkheden te bevorderen en adviesdiensten te verstrekken,
- b) de totstandkoming van starterscentra voor de culturele en creatieve industrie op lokaal en regionaal niveau te bevorderen, en aldus de kwaliteit van het ondernemerschap te vergroten,
- c) te bestuderen hoe nieuwe bedrijfsmodellen kunnen worden gestimuleerd en creatieve clusters en centra voor bedrijfs-onderzoek kunnen worden geconsolideerd door de toepassings- en gebruiksmogelijkheden van ICT te benutten,

d) de toegang van het culturele en creatieve mkb tot de digitale en fysieke distributiekanaalen te steunen en te vergroten door een beleid dat een zo ruim mogelijke verspreiding en circulatie van de werken aanmoedigt, waarbij een billijke tegemoetkoming voor de actoren in de creatieve keten wordt verzekerd.

De lidstaten wordt verzocht:

- a) een gunstig regelgevingskader voor het culturele en creatieve mkb aan te moedigen, en te zoeken naar innovatieve toegangswegen tot zowel publieke als particuliere financiering,
- b) een betere communicatie tussen culturele en creatieve bedrijfstakken en financiële diensten te bevorderen door het aanmoedigen van bedrijfsbeheer, onderzoek en innovatie, opleiding op financieel en informatiegebied voor bedrijven, werkgevers en degenen die in de culturele sector actief zijn.

De Commissie wordt verzocht:

- a) meer betekenis toe te kennen aan de culturele en creatieve bedrijfstakken in essentiële beleidsinitiatieven, relevante strategieën en programma's van de Europese Unie.

3. Een grotere bijdrage van cultuur aan duurzaam toerisme

De lidstaten en de Commissie wordt verzocht:

- a) de ontwikkeling van cultureel toerisme te stimuleren, als een essentieel onderdeel van duurzaam toerisme, en terdege aandacht te schenken aan de bescherming van het milieu, het cultureel erfgoed, het landschap en de levenskwaliteit.

De lidstaten wordt verzocht:

- a) te bevorderen dat de middelen die kenmerkend zijn voor een regio, in het bijzonder het (materiële en immateriële) erfgoed, culturele uitdrukkingsvormen en verwante activiteiten, worden gerevitaliseerd,
- b) culturele activiteiten te stimuleren waarin plaats is voor en die recht doen aan de specifieke kenmerken van de regio, en die het imago van de regio bevorderen en tegelijkertijd ruimte laten voor de betrokkenheid en de participatie van de plaatselijke bevolking,
- c) in het kader van de milieueducatie het besef dat het cultureel en natuurlijk erfgoed moet worden beschermd meer ingang te doen vinden, teneinde een verantwoordelijke houding bij toeristen en aanbieders van toeristische diensten aan te kweken.

4. Bevordering van creativiteit in onderwijs en opleiding, teneinde nieuwe vaardigheden te ontwikkelen ter verbetering van het menselijk kapitaal en ter vergroting van sociale cohesie

De lidstaten en de Commissie wordt verzocht:

- a) creativiteit en innovatie in het onderwijs en het bedrijfsleven te bevorderen door middel van netwerken van onderwijsinstellingen, onderzoekscentra, culturele actoren en ondernemingen,
- b) de banden tussen cultuur, onderwijs en bedrijfsleven op lokaal en regionaal niveau nauwer aan te halen, teneinde de integratie van jongeren en mensen met minder kansen in de arbeidsmarkt te bevorderen en hen toe te rusten met de communicatieve en ondernemersvaardigheden die nodig zijn in een sociaaleconomisch klimaat dat aan verandering onderhevig is.

De lidstaten wordt verzocht:

- a) samen met de betrokken lokale en regionale autoriteiten te onderzoeken aan welke potentiële vaardigheden in een regio behoefte bestaat, en vast te stellen hoe cultuur een bijdrage kan leveren aan het beleid ter verbetering van het lokaal menselijk kapitaal,
- b) cultuur- en kunstonderwijs, als een belangrijk onderdeel van een leven lang leren, te stimuleren.

De Commissie wordt verzocht:

- a) een inventaris te maken van wat er aan vaardigheden en anderszins nodig is voor de culturele en creatieve sectoren, met het oog op de nieuwe uitdagingen ten gevolge van de digitale omslag, de demografische veranderingen en de zich wijzigende economische omstandigheden,
- b) de bestaande instrumenten in te zetten om de leermobiliteit van beroepsmensen in de culturele en creatieve sectoren, ook

van jonge ondernemers, te ondersteunen en nieuwe vormen van leren, zoals grensoverschrijdende peer learning, aan te moedigen.

5. Intensivering van grensoverschrijdende, transnationale en interregionale culturele samenwerking

De lidstaten en de Commissie wordt verzocht:

- a) de culturele samenwerking en de mobiliteit van culturele exploitanten tussen verschillende regio's van Europa te bevorderen,
- b) de ontwikkeling te ondersteunen van grensoverschrijdende en interregionale culturele projecten en activiteiten die de specifieke lokale kenmerken van een grondgebied benadrukken en ernaar te streven de burgers daarbij te betrekken.

De lidstaten wordt verzocht:

- a) het gebruik van cohesiebeleidsinstrumenten te bevorderen om de grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking te versterken.

De Commissie wordt verzocht:

- a) culturele initiatieven te blijven ondersteunen in het kader van de cohesiebeleidsinstrumenten die als katalysator voor goede praktijken, uitwisselingen en innovatieve laboratoria fungeren,
- b) relevante studies en voorbeelden van goede praktijken op grote schaal onder belanghebbenden te verspreiden.

VERZOEKT DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE

deze prioriteiten in overweging te nemen bij het opstellen en uitvoeren van het huidige en toekomstige beleid inzake lokale en regionale ontwikkeling, en bij het uitvoeren van het Europese cohesiebeleid, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden.

BIJLAGE

Bij het aannemen van deze conclusies verwijst de Raad met name naar de volgende achtergronddocumenten:

- Het UNESCO-Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen (20 oktober 2005);
- Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1260/1999;
- Conclusies van de Raad over de bijdrage van de culturele en de creatieve sector aan de verwezenlijking van de doelstellingen van Lissabon (24 mei 2007);
- Mededeling van de Commissie. Een agenda voor een duurzaam en concurrerend Europees toerisme (19 oktober 2007);
- Resolutie van de Raad over een Europese agenda voor cultuur (16 november 2007).
- De conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van 13-14 maart 2008, waarin de volledige ontwikkeling van het potentieel aan innovatie en creativiteit van de Europese burgers, uitgaande van Europa's cultuur en wetenschappelijke topkwaliteit, als een sleutelfactor voor toekomstige groei wordt aangemerkt (7652/08);
- Conclusies van de Raad over interculturele competenties (22 mei 2008);
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het Werkplan voor cultuur 2008-2010;
- Conclusies van de Raad over cultuur als katalysator voor creativiteit en innovatie (12 mei 2009);
- Europa 2020 — Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei (3 maart 2010);
- Groenboek over de ontsluiting van het potentieel van de cultuurindustrie en de creatieve bedrijfstakken (27 april 2010).

Studies:

- Application of article 151.4 of the EC Treaty: Use of the structural funds in the field of culture during the period 1994-1999 (doc. 6929/04);
 - The Economy of Culture in Europe. Ed.: KEA European Affairs (13 november 2006);
 - The Impact of Culture on Creativity. Ed.: KEA European Affairs (juni 2009);
 - The contribution of culture to local and regional economic development as part of European regional policy (april 2010).
-